

Kým Paríž spal

IKAR

*Koľko síl treba
na najťažšie rozhodnutie
v živote?*

Ruth Druart

Ruth Druart

Kým
Paríž
spal

Preložila Miriam Ghaniová

IKAR

Ruth Druart
WHILE PARIS SLEPT

Copyright © 2021 by Ruth Druart
Translation © 2021 by Miriam Ghaniová
Jacket design by Albert Tang
Handlettering by Joel Holland
Photograph of man and railroad by Library of Congress,
Prints & Photographs Division , FSA/OWI Collection,
[reproduction number, LC-DIG-FSA-8D24426]
Photograph of Eiffel Tower by Shutterstock
Jacket © 2021 HACHETTE BOOK GROUP, INC
Slovak edition © 2021 by Barbara Baloghová

Z anglického originálu *While Paris Slept*
(Headline Publishing Group, UK 2021)
preložila Miriam Ghaniová.
Redigovala Ľubica Janeva.
Obálku podľa originálu upravil Augustín Putera.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2021
ako svoju 1 793. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-7859-2

*Venujem Jeremymu, Joachimovi a Dimitrimu
za inšpiráciu k tomuto príbehu*

A ako spomienku na moju starú mamu Dianu Whitovú

„Obetujme jeden deň, aby sme získali celý život.“

Victor Hugo. *Bedári.*

(Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, 1955,
preklad Ján Belnay, Jozef Felix, Viliam Turčány.)

Prvá část

Prvá kapitola

Santa Cruz 24. júna 1953

Jean-Luc

Jean-Luc si priloží k lícu britvu a pozrie sa na svoj odraz v kúpeľňovom zrkadle. Na zlomok sekundy sa nespoznáva. Zastane s britvou vo vzduchu a hľadí si do očí, premýšľa, čo to je. Vidí v sebe niečo americké. Na opálenej pokožke, bielych zuboch alebo niečom inom, čo nevie presne identifikovať. Je to spôsob, ako vystrkuje bradu? Alebo úsmev? V každom prípade ho to poteší. Amerika je fajn.

S uterákom okolo pása sa vráti do spálne. Za oknom ho zaujme nejaký tieň. Pozrie sa na ulicu, pred domom pod dubom práve zastal chrysler. Čudné. Kto chodí na návštevu ráno o siedmej? Civie neprítomne na auto, potom zacíti maslovú vôňu palaciniiek a spomenie si na raňajky.

Vojde do kuchyne, pobozká Charlotte na šiju a postrapatí vlasy synovi. Pozrie cez okno, auto tam stále stojí. Sleduje, ako z miesta vodiča vystúpi chudý muž, natahuje krk a obzerá sa ako pelikán. Namyslene. Z druhej strany vyjde zavalitý muž. Vykročia k domu.

Zvonček na dverách pretne raňajší vzduch ako nôž. Charlotte zdvihne zrak.

„Ja pôjdem.“ Jean-Luc už kráča k dverám. Uvoľní retiazku a otvorí.

„Pán Bow-Champs?“ opýta sa bez úsmevu Pelikán.

Jean-Luc naňho civie, vníma tmavomodrý oblek, bielu ko-

šľu a obyčajnú kravatu. Muž má v očiach arogantný výraz. To, že zle vyslovujú jeho meno, si zvyčajne nevšúma, ale dnes ráno ho to našťve. Možno preto, že tento človek mu stojí vo dverách. „Beauchamps,“ opraví ho. „Je to francúzske priezvisko.“

„Vieme, že je francúzske, ale tu sme v Amerike.“ Pelikán prížmúri na chvíľu oči a strčí do dverí čiernu topánku. Nazrie Jeanovi-Lucovi cez plece, a keď obráti hlavu nabok, pukne mu v krku. Pozerá na parkovacie miesto, kde stojí ich nový Nash 600. Vykrúti jeden kútik úst. „Som Jackson a toto je pán Bradley. Pán Bow-Champs, radi by sme vám položili niekoľko otázok.“

„Čoho sa týkajú?“ Zatvári sa naoko prekvapene, ale hlas mu znie falošne – o oktávu vyššie. Až k dverám sa ozýva štrngot z kuchyne: ukladanie tanierov, jasný smiech jeho syna. Pripadá mu to ako vo vzdialenom sne. Zatvorí oči, no do prítomnosti ho vráti škriekanie čajky. Srdce mu bije prudko a hlasno pod rebrami ako uväznené vtáča.

Zavalitý Bradley sa nahne dopredu a ozve sa tlmeným hlasom: „Odviezli vás pred šiestimi týždňami do okresnej nemocnice po dopravnej nehode?“ Natiahne krk, ako keby chcel zistiť viac informácií z hĺbok domu.

„Áno.“ Jean-Luc si uvedomuje, že sa mu ešte viac zvýšil pulz. „Zrazilo ma auto, prirýchlo odbočilo na rohu.“ Odmlčí sa, aby sa nadýchol. „Stratil som vedomie.“ Spomenie si na meno lekára, doktora Wiesmanna. Nevedel sa spamätať, doslova naňho strieľal otázky. „Ako dlho ste v Amerike?“ opýtal sa vtedy. „Odkiaľ máte tú jazvu na tvári? Narodili ste sa len s palcom a jedným prstom na ľavej ruke?“

Bradley si odkašle. „Pán Bow-Champs, pôjdete s nami na mestskú radnicu.“

„Ale prečo?“ ozve sa chrapľavo.

Stoja tam ako bariéra s rukami za chrbtom a s hrudou vystrčenou vpred.

„Myslíme si, že bude lepšie predebatovať to tam, nie tu vo dverách pri vašich susedoch.“

Uvedomí si, ako sa mu stiahol žalúdok. „Čo som urobil?“ Bradley vystříč dopredu boky. „Je to iba predbežný výsluch. Môžeme si zavolať na pomoc políciu, ale v tomto rannom štádiu si radšej vyjasníme fakty. Určite to pochopíte.“

Nie, nepochopím, najradšej by zakričal. Nevie, o čom hovoríte. Namiesto toho zašomre: „Dobre, dajte mi desať minút.“ Zatvorí im pred nosom dvere a vráti sa do kuchyne.

Charlotte práve servíruje palacinky. „Bol to poštar?“ opýta sa, ani nezdvihne zrak.

„Nie.“

Obráti sa k nemu a prebodne ho pohľadom. Na čele sa jej urobí drobná vráska.

„Dvaja vyšetrovatelia. Chcú, aby som šiel s nimi a odpovedal im na nejaké otázky.“

„O tej nehode?“

Pokrúti hlavou. „Neviem. Netuším, čo odo mňa chcú. Nepovedali mi to.“

„Nepovedali? Ale mali. Nemôžu ti len tak nariadiť, aby si šiel s nimi, a nevysvetliť ti prečo.“ Z tváre jej zmizne všetka farba.

„Neboj sa, Charlotte. Bude najlepšie, ak urobím, čo mi hovoria. Vysvetlí sa to. Ide iba o výsluch.“

Ich syn prestane prežúvať, pozrie na nich a trochu sa zamračí.

„Určite sa rýchlo vrátim.“ Hlas Jeana-Luca znie falošne, ako keby tie slová útechy utrúsil niekto iný. „Zavolaj, prosím ťa, do kancelárie a oznám, že budem meškať.“ Potom sa obráti k synovi. „Pekný deň v škole, synak.“

Všetko stíchne ako pred búrkou. Jean-Luc sa rýchlo obráti a vyjde z kuchyne. Normálne. Musí sa správať ako inokedy. Je to iba formalita. Čo také by mohli chcieť?

Desať minút. Nechce, aby znova zvonili, preto sa ponáhľa do spálne, otvorí zásuvku v skrini a pozerá na kravaty skrútené ako hady. Vyberie si modrú s drobnými sivými bodkami. V takejto situácii je vzhlad dôležitý. Vezme z vešiaka sako a zídne naspäť dolu schodmi.

Charlotte čaká v kuchynských dverách s rukou na ústach. Privinie si ju, pobožká na studené pery a pozrie jej do očí. Potom sa odvráti. „Stretneme sa čoskoro!“ zakričí do kuchyne.

„Ahoj, ocko, uvidíme sa.“

„Jasné, ty šibal.“ Hlas sa mu zlomí, neznie tak, ako by mal.

Vycíti na chrbte Charlottine oči. Otvorí dvere a nasleduje mužov k čiernemu chrysleru. Zhlboka sa nadýchne, ťahá vzduch až bránicou. Zrazu si spomenie, ako sa uprostred noci strhla búrka, ešte priam cíti, ako na zem dopadá voda a hneď sa vyparuje. Čoskoro bude vlhko a horúco.

Nikto neprehovorí, kým sa vezú okolo známych domov s veľkými trávnikmi siahajúcimi až po chodník, popri papiernictve, pekárni, predajni zmrzliny. Tento život si zamíloval.

Druhá kapitola

Santa Cruz 24. júna 1953

Charlotte

*H*ľadím von cez kuchynské okno, kde mi pred očami zmizlo čierne auto. Čas akoby sa zastavil. Nechcem, aby sa hýbal vpred.

„Mama, čosi smrdí.“

„*Merde!*“ Vezmem zo sporáka panvicu a hodím čiernu palacinku do drezu. Oči mi slzia a z panvice sa dymí. „Urobím ti druhú.“

„Nie, ďakujem, mama, som plný.“ Sam zoskočí zo stoličky a vyjde z kuchyne.

Poobzerám sa a znaky po zbabraných raňajkách ma naplnia panikou. Musím sa spamätať. Pomaly vyjdem po schodoch a mierim do kúpeľne. Tvár si opláchnem studenou vodou, oblečiem si šaty, čo som mala včera, a zídem nadol.

Sam mi cestou do školy poskakuje po boku. „Mama, čo myslíš, na čo sa budú tí muži pýtať ocka?“

„Neviem, Sam.“

„Ale čo by to mohlo byť, mama?“

„Naozaj netuším.“

„Možno nejaká krádež.“

„Čože?“

„Alebo vražda!“

„Sam, buď ticho.“

Hneď prestane poskakovať a namiesto toho za sebou vlečie nohy.

Premkne ma pocit viny, ale mám na starosti dôležitejšie veci.

Kým sa dostaneme k školskej bráne, ostatné mamičky sa už vracajú domov.

„Ahoj, Charlie, dnes meškáš. Prídeš potom na kávu?“ opýta sa ma Marge.

„Pravdaže,“ zaklamem.

Odprevadím Sama a chvíľu sa krútim okolo brány. Len čo sú ostatné matky dosť ďaleko predou mnou, pomaly sa vraciam domov. Hrozí, že pocit osamelosti ma celkom pohltí. Napoly som v pokušení pridať sa k mamičkám na kávu, ale viem, že by som sa nezdržala a niečo by zo mňa vyšlo. Možno dnes ráno nikto nevidel auto so Jeanom-Lucom, ale ak áno, musím si pripraviť nejaký príbeh. Budú chcieť vedieť podrobnosti. Áno, najlepšie bude vyháňať sa zatiaľ akémukoľvek kontaktu.

Vrátim sa domov a chodím z izby do izby, naprávam vaničku na pohovke, umyjem riad po raňajkách, urovnám časopisy na konferenčnom stolíku. Pripomeniem si, že nemá zmysel obávať sa, aj tak to nikomu nepomôže, veď ho zobrali iba na výsluch. Mala by som sa zaoberať niečím praktickým, čo by mi zaujalo myseľ. Mohla by som pokosiť trávnik, aby s ním neskôr nemal Jean-Luc starosti.

Obujem si čižmy a vytiahnem z garáže kosačku. Videla som, ako Jean-Luc natáhuje strunu na boku, keď štartuje, tak to skúsím. Nič. Potiahnem znova, tentoraz vnútri čosi odfrkne, ale motor rýchlo skape. Zatiahnem rýchlejšie a silnejšie. Zrazu sa motor rozbehne, až ma mykne. Zacítim benzín, ten pach sa mi celkom páči.

Rytmus kosačky ma upokojuje a pociťujem sklamanie, keď je trávnik po chvíli pokosený. Odložím náradie do garáže a vrátim sa do domu.

Možno by som mohla upratať obývačku. Vyberiem spod schodov vysávač, ale spomeniem si, že som vysávala včera. Porazenecky sa zveziem na podlahu s hadicou v ruke.

Minulosť sa mi často vracia. Jean-Luc mi nikdy nedovolí rozprávať o nej. Je pragmatik a poradil mi, aby som sa k nej už viac nevracala. Ako keby to bolo také jednoduché. Snažila som sa, naozaj, ale nemôžem si pomôcť. V sne vidím svoju mamu aj otca. Domov. Tie obrazy vo mne vyvolávajú túžbu po rodine, ktorá sa ťahá ako dlhý tieň. Bola som s nimi v kontakte, napísala som im, keď sme sa tu usadili a našli si miesto na bývanie. Mama mi krátko a stroho oznámila, že otec zatiaľ nie je pripravený stretnúť sa so mnou. Stále mi neodpustil.

Poberiem sa do kuchyne a zahľadím sa von oknom s prianím, aby sa Jean-Luc čo najskôr vrátil. Aby ho bez podozrení po výsluchu prepustili. Pred očami mám však iba prázdnu ulicu.

Vtom v diaľke začujem hučanie motora a srdce sa mi rozbúcha. Nahnem sa dopredu, nosom sa takmer dotýkam skla, vyzerám von. Bože, prosím, nech je to on. Stiahne mi žalúdok, keď na rohu zbadám známú modrú kapotu. Je to Marge. Sledujem, ako sa trápi s nákupnými taškami, jej chlapci dvojčatá sa vyhrnú z druhej strany auta. Pozrie mojím smerom, no ja sa rýchlo skryjem za záves. Tajomstvá a lži. Čo vlastne človek vie o živote svojich susedov?

Dnes nemám chuť s nikým sa baviť. Ak niekto ráno videl to čierne auto, vedia to už všetky mamičky. Dokážem si predstaviť, aké sú rozrušené, ako fantazírujú. Nie, musím sa držať čo najďalej. Môžem zísť na nákup do iného mesta, kde na nikoho nenatrafím. Do veľkého, anonymného obchodu, napríklad do niektorého z tých veľkých supermarketov.

Vezmem si kabelku aj kľúče z háčika pri dverách a nastúpim do auta, skôr ako ma niekto zbadá. Mierim popri pobreží na sever so stiahnutým okienkom, vietor mi rozfukuje vlasy. Rada jazdím rýchlo, dodáva mi to pocit slobody a nezávislosti. Môžem sa pretvarovať, že som podľa svojho výberu ktokoľvek.

Asi po polhodine zbadám značku Lucky Store. Odbočím z diaľnice vľavo a sledujem šípky, až nájdem parkovisko plné stánkov aj predajné miesto hamburgerov a kolotoč. Samovi

by sa tu páčilo, možno by som ho sem mala v sobotu vziať a strávili by sme pekný deň. Normálne sa takýmto veľkým supermarketom vyhýbam, radšej nakupujem v miestnych malých obchodoch, kde sa môžem opýtať napríklad na najčerstvejšie jablká alebo mäsiara na najchudšie mäso. Vždy si nájdu čas a vyberú mi to najlepšie, čo si vážim.

V takomto veľkom supermarkete s nekonečnými radmi vloženeho tovaru sa necítim dobre. Domáce paničky v dlhých sukniach a na vysokých podpätkoch tlačia pred sebou nákupné vozíky plné plechoviek a nádob. Napĺňa ma to nostalgiou a zatúžim po domove, po Paríži.

Kurča, poviem si, to dnes uvarím. Kurča na citrónoch. To má Jean-Luc rád.

Vezmem dva balíčky kuracích prs, liter mlieka a štyri citróny, ktoré vyzerajú stratené na dne nákupného vozíka, keď sa dostanem k pokladnici. Som v rozpakoch, ale neviem sa sústrediť, čo by som ešte potrebovala na zvyšok týždňa.

Pokladníčka sa na mňa zvláštne pozrie. „Potrebujete pomoc s balením, madam?“

Smeje sa mi? Pokrútim hlavou. „Nie, ďakujem, zvládnem to.“

V žalúdku mi hlasno zaškvíka, keď do kufra auta vložím jednu hnedú papierovú tašku. Neraňajkovala som. Možno by som si mohla dať burger, ale čím viac naň myslím, tým väčšmi sa mi obracia žalúdok. Namiesto toho mierim domov a modlím sa, aby tam už Jean-Luc bol.

Zaparkujem auto na príjazdovej ceste a ponáhľam sa k vchodovým dverám. Sú zamknuté, teda nemôže byť vnútri. Prečo som si myslela, že by mohol byť doma? Veď by šiel rovno do práce. Viem, že už mal obavy, že bude meškať.

Sú tri hodiny. O tridsať minút treba zo školy vyzdvihnúť Sama. Možno dnes bude lepšie, ak pôjdem neskôr ako príliš zavčasu. Ak pôjdem skôr, znamená to, že sa stretnem s ostatnými mamičkami. Mohol by chodiť domov aj sám ako ostatné deti, ale ja poňho chodievam, je to moja obľúbená časť

dňa. V Paríži všetky mamy chodili po svoje deti, mali pre ne pripravené bagety s horkou čokoládou. Pripadá mi to ako rodinná tradícia, že naňho čakám na konci vyučovania. Dnes budem po prvý raz päť minút meškať. Takže mi zostáva ešte dvadsaťpäť minút času, ktorý mám nejako stráviť.

Vložím mäso do chladničky a umyjem si ruky, vyšúcham si nechty starou zubnou kefkou z okenného parapetu. V hlave sa mi ozve otcov hlas: „Čistenie nechtov je znak, že sa človek o seba stará.“ Povedal to vždy, keď ma prichytil so špinavými nechtami. „Je to ako s topánkami,“ dodal. „Človeka poznáš podľa nechtov a topánok.“

„Nie však v Amerike,“ povedala by som mu teraz, keby som ho videla. „Tu sa pozerajú na vlasy a zuby.“

Odložím kefkou a vykuknem znova von oknom, ale nie príliš nádejne. Ulica je stále prázdna. Opäť mi zaškvíka v žalúdku. Trochu sa mi krúti hlava. Mala by som zjesť niečo sladké. Vezmem z hornej poličky fóliu, zabalím do nej koláč pre Sama a druhú polovicu si nechám pre seba. Odštipnem si z nej so strachom, že pocítim kľče, ale naopak, je mi lepšie, takže ju celú zjem.

Zostáva mi dvadsať minút. Vyjdem nahor do našej spálne a sadnem si k toaletnému stolíku. Vezmem kefu na vlasy a češem si ich, kým sa mi nezačnú lesknúť. Zrkadlo mi hovorí, že som stále atraktívna: nemám vrásky ani šediny, ani voľnú kožu pod bradou. Všetko je v poriadku. Len moje srdce akoby už malo sto rokov.

Vstanem a uhladím prešivanú deku, ktorú ušila nejaká amišská žena z Pensylvánie. Stovky dokonalých šesťuholníkov spojených dokopy ručne. Naša prvá spoločná dovolenka. Sam sa práve naučil chodiť, ale stále bol neistý a často zakopával. Pamätám si, ako som za ním behala, pripravená zachytiť ho.

Zostáva desať minút. Vrátim sa nadol a prechádzam po miestnostiach. Konečne otvorím vchodové dvere. Do očí mi vrazí jasné slnko, vrátim sa teda dnu po klobúk. Kráčam po

chodníku a premýšľam, prečo majú Američania otvorené záhrady bez živých plotov či tehlových múrov. Každý môže prísť rovno k domu a pozrieť sa cez okná. Je to odlišné od francúzskych záhrad, ktoré vždy obklopujú vysoké múry alebo husté kry, ktoré majú odradiť nevitáných návštevníkov.

Jean-Luc má rád americkú otvorenosť. Hovorí, že to, čo sa stalo vo Francúzsku, by sa tu nikdy neudialo, lebo každý je otvorený. Nikto by neobvinil suseda, že chodil okolo zatvorených dverí, kým domáci neboli doma. Mne sa nepáči, keď to vraví, lebo si svoju novú vlasť idealizuje. Nemôžem si pomôcť, ale mám pocit, akoby Francúzsko zradil. Roky hladu, strachu a beznádeje môžu z dobrého človeka urobiť aj zloducha.

„Charlie!“ zavolá na mňa Marge z dvora oproti a vyruší ma z myšlienok. „Kde si bola dnes? Dali sme si kávu U Jenny. Mysleli sme si, že prídeš.“

„Prepáč.“ Srdce mi vynechá jeden úder, prikryjem si ústa dlaňou, akoby som chcela skryť klamstvo. „Musela som zájsť do supermarketu. Do Lucky Store.“

„Čože? Vybrala si sa až tam? Veď nemáš rada také veľké obchody. Mala si povedať, bola by som šla s tebou.“

„Je mi ľúto, že som zmeškala kávu.“

„To nič. V piatok pôjdeme k Jo. Počuj, chcem ťa požiadať o láskavosť. Mohla by si namiesto mňa vyzdvihnúť Jimmyho? Musím vziať Noaha k lekárovi. Má teplotu a neviem mu ju zraziť.“

„Pravdaže.“ Pokúsim sa usmiať, ale cítim sa ako zradkyňa. Týchto susedov poznám už celé roky.

„Ďakujem, Charlie.“ Široko sa na mňa usmeje.

Cestou ku škole spomínam, ako sa k nám susedia správali. Vždy sme sa cítili dobre, odkedy sme pred deviatimi rokmi prišli do Santa Cruz. Po týždni nás pozvali nielen na drink, ale aj na grilovačku. Bola som dojatá, ako sa všetci pri tej príležitosti zišli, ako veselo a hlasno vítali novú rodinu. Len čo sme vošli do záhrady, Jeanovi-Lucovi vtisli do ruky pivo

a mne veľký pohár bieleho vína. Nadchýnali sa Samom, našli mu pod stromom tieň, aby tam mohol sedieť na svojej detskej deke, obklopili ho farebnými hračkami. Nikde som nevidela nijaký náznak formálnosti, všetko bolo pre všetkých, každý dostal kus grilovaného mäsa. Bola som rada, keď podali tanier aj mne. Sadli sme si, kde sme si našli miesto, pritiahli sme si drevené stoličky a vytvorili skupinky.

Bolo to iné ako v Paríži. Naši rodičia mali len málokedy návštevu, no vtedy naplánovali, kto a kde bude sedieť. Hostia trpezlivo čakali, kedy im naberú do tanierov. A nikto nedostal drink, kým neprišli všetci. Maman sa často sťažovala na tých, čo meškali, a ostatní museli čakať aj hodinu, kým dostali svoj prvý nápoj. Napokon vojna tie posedenia ukončila.

Tu však akoby neplatili nijaké pravidlá. Ženy sa so mnou nezáväzne rozprávali, smiali sa, muži si ma doberali, hovorili mi, že môj prízvuk je sexi. Páčilo sa mi to a Jeanovi-Lucovi ešte viac. Zaľúbil sa do Ameriky na prvý pohľad. Ak mu niekedy bolo smutno za domovom, nikdy to nepovedal nahlas. Všetko tu bolo preňho super a nádherné: veľa jedla, priateľskí ľudia, všetko sa dalo kúpiť. „Toto je ten americký sen,“ hovorieval. „Musíme sa dokonale naučiť po anglicky. Pre Samuela to bude ľahké, bude to jeho prvý jazyk a on nám pomôže.“

Zo Samuela bol čoskoro Sam, zo Jeana-Luca John a moja prezývka znela Charlie. Poameričtli sme sa. Jean-Luc tvrdil, že nás očividne naplno prijali, a keď nás už tak vrúčne privítali, nemali by sme hovoriť po francúzsky. Vraj by to vyzeralo, akoby sme sa nechceli integrovať. Takže sme sa rozprávali iba po anglicky aj medzi sebou. Pravdaže, chápala som ho, hoci mi to lámalo srdce. Nemohla som pohmkávať Samovi uspávanky, ktoré mi spievala moja mama. Ešte väčšmi ma to vzdialilo od mojej rodiny, mojej kultúry a zmenilo to našu komunikáciu, celé naše bytie. Stále som Jeana-Luca ľúbila z celého srdca, ale bolo to iné. Už mi nešepkal *mon coeur*, *mon ange*, *mon trésor*. Teraz som bola zlatko, láska a najhoršie bolo bejby.

Z myšlienok ma vytrhne zvonenie na školskom dvore. Deti sa čoskoro vysypú zo školy, budú sa tmoliť a hľadať svoje mamy. Sama ľahko spoznám, má tmavé vlasy, čo svietia uprostred všetkých tých blondavých. Jeho olivová pokožka a jemné črty svedčia o inom pôvode. Jeden sused raz povedal, že jeho dlhé mihalnice vyjdú na chlapcovi navnivoč. Ako keby si krásu nezaslúžil každý. Čudná myšlienka.

Sam sa na mňa pozrie, krivo sa usmeje rovnako ako Jean-Luc. Je už veľký, má deväť rokov, ale rozbehne sa ku mne ako vždy. Ešte predtým sa však rozlúči s priateľmi, ako sa patrí.

Pobozkám ho na líce, uvedomujem si, že ho to privádza do rozpakov, ale nemôžem si pomôcť. Aj rozpaky dotvárajú charakter, ako sa hovorí.

„Chod' povedať Jimmymu, že pôjde s nami,“ ozvem sa.

„Dobre.“ Odbehne, ale zrazu zastane a obráti sa, potom ku mne znova pristúpi. „A otec je doma?“

„Ešte nie.“

Bez slova sa poberie za Jimmym.

Vrátia sa spolu, vyberiem čokoládový koláč a rozlomím ho napoly. Jimmy svoju polovicu priam zhltnie.

„Doma máme ešte,“ prehodím.

„Hej!“ Jimmy beží popredu. „Poď, Sam.“

Sam však kráča popri mne.

Jimmy aj tak trieli napred a zmizne za rohom. Položím Samovi ruku na plece. „Neboj sa, otec sa čoskoro vráti.“

„Čo od neho chcú tí ľudia?“

„Porozprávame sa o tom neskôr, Sam.“

„Hej!“ vyrúti sa na nás Jimmy.

Srdce si cítim až v hrdle, od strachu priam vyskočím.

Jimmy sa hystericky smeje. „Prepáčte,“ povie pomedzi chichot.

Srdce mi znova bije normálne, nasilu sa zasmejem a na chvíľu ma opustí nervozita.

Jimmy chytil Sama za ruku a rozbehnú sa dopredu.

Doma položím pred chlapcov na kuchynský stôl plech s koláčmi. „Dajte si, koľko chcete.“

Jimmy na mňa vytreští oči, usmeje sa od ucha po ucho. „Hmm, vďaka.“

Trochu sa upokojím a sledujem, ako sa napchávajú.

„Sú tie najlepšie, mama.“ Sam má v kútiku úst omrvinky. Jimmy súhlasne prikývne, ústa však má také plné, že nemôže povedať ani slovo.

„Nechcete, aby som také upiekla pre celú triedu?“ opýtam sa.

„Nie, vďaka, stačí, ak upečieš iba pre nás.“ V Samových očiach sa zračí závisť.

Chcem vystrieť ruku a pritiahnúť si ho, povedať mu, že sa nemá čoho báť. Veď ho ľúbim viac ako čokoľvek na svete a navždy. Namiesto toho začnem pripravovať večeru, postrúham citrónovú kôru a vytlačím šťavu. Kuracie prsia pokrájam a potom ich ponorím do šťavy. Nepostupujem podľa receptu, takto pripravovala kurča na citrónoch aj maman. V nedeľu na obed, ešte pred vojnou.

Tretia kapitola

Santa Cruz 24. júna 1953

Jean-Luc

*L*astanú pred radnicou. Jackson vypne motor a chvíľu sedí, hľadí do spätného zrkadla na Jeana-Luca. Potom obaja muži vystúpia a čakajú, kým vyjde aj Jean Luc. Neponáhľa sa, najradšej by počkal, kým mu jeden z nich otvorí dvere. To by na vec vrhlo iné svetlo. Rátajú sa aj detaily. Bradley však zaklope hánkami na okno. Znie to drsne a Jean-Luc pocíti v žalúdku strach. Prečo sa tak bojí? Je to neracionálne, veď neurobil nič zlé. Nahne sa, potiahne kľučku a vykročí do dopoludňajšieho slnka.

Mlčky vyjdú po schodoch a vojdú dnu veľkými dvojkrídlými dverami. Stále je skoro, asi preto tu nikto nie je. Vedú ho dolu po schodoch v tmavej chodbe do miestnosti bez okien. Bradley rozsvieti a neónka najprv zabzučí, až potom zaleje miestnosť jasným bielym svetlom. Jediný nábytok v miestnosti predstavujú plastový stôl a tri stoličky na kovových nohách.

„Možno to ešte chvíľu potrvá.“ Jackson z vrecka na hrudi vyberie škatuľku cigariet a poklope ňou po stole. „Sadnite si.“ Ponúkne zo škatuľky aj Bradleyho. Zapália si a pozrú na Jeana-Luca.

Jean-Luc si sadne, prekríži si ruky a pokúsi sa na nich usmiať. Chce, aby vedeli, že bude poslúchať a povie im všetko, čo chcú vedieť.